

De Magis. apud Veleris

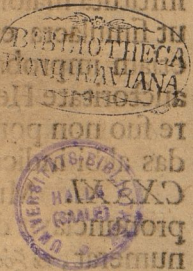
II C
1206

Fh. 16

Q. D. B. V.

**CONRADVS SAMVEL
SCHVRZFLEISCHIVS,
DECANVS
ORDINIS, IN ACADEMIA VI-
TEMBERGENSI
SAPIENTIAE ET LITERARVM STVDIA
MVNERIS PVBLICI FIDE ET CVRA
COMPLECTENTIS,
CIVIBVS OPTIMIS,
ARTIVM INGENVARVM
CANDIDATIS**

S. P. D.

**VITTEMBERGAE,
TYPIS CHRISTIANI SCHROEDTERI, ACADEM. TYPOGR.**

Uem MAGI veteres locum tenuerint, quod in vita munus gesserint, quas in republica partes sustinuerint, ubi confederint primum et floruerint, quorsum migraverint deinde, et longis itineribus pervenerint, quamobrem denique tantum laborem tam incredibili constantia susceperint ac superaverint, referre post alios me non piget, et divinae humanaeque sapientiae alumnos, in magorum exemplis intuentes, fortasse iuvat quodammodo, aut minimum delectat. Magi enim primi omnium fuerunt, qui recens natum coeli terraeque Regem donis cultum exciperent laeti ac salutarent, eaque in re cunctis gentibus praeirent, non sola imbuti maiorum disciplina, quae tamen haud spernenda est, et multum prodest posteris, sed lumine divino, quod omnem humani ingenii caliginem tollit, et tenuissimum quoque ex aniano scrupulum evellit, collustrati penitus et confirmati. Quos nemo, nisi parum sciens, honore patriae, quam Persia sibi vindicat, fraudare aufit, propterea, quod Persarum ritus servarunt, et Reges ipsosmet ad instituta maiorum erudierunt. His rebus factum est, ut simulacra et statuas non modo non haberent, sed etiam improbarent aperte ac prohiberent. Stamus auctoritate Herodoti, ingenue scribentis, Persas more suo non ponere statuas, quas ab Aegyptiis repetendas alibi indicavit, *in libro, qui inscribitur Clio cap. CXXXI.* Multis post eum seculis Diogenes Laertius pronuntiavit de Magis, quos in Persarum sapientibus numerat, τὰ Ἑόανα κατὰ γινώσκων. *prooem. cap. VI.* Verbum e foro desumptum, eam vim habet, ut formulam damnandi complectatur: quo argumento arae ex sacris Persarum exterminantur prorsus, vitiique damnantur. Exempla, quae passim reperiamus, prudens omitto: tantum admoneo, Herodotum pro τοῖς Ἑόανσις, τὰ ἀγαλματα scripturum fuisse, quod genus vocabuli crebro usurpavit, in hoc praesertim de Persarum et Aegyptiorum sacris argumento. *Apud Pausaniam in Achaicis est Ἑόανον Ἐύλινον, apud alios λιθινον invenimus: alterum (ἀγαλμα) generatim patet, alterum angustius definitur. Vallae*

quoque interpretatio verbi ingenio non respondet, et extruendi atque ponendi significationem confundit. Nec vero non memor antiquitatis Persicae Tullius confidenter tradit, neminem fieri potuisse Regem Persarum, qui non ante magorum disciplinam scientiamque percepisset, L. I. de divinat. Certe id Darii Hytaspis tempore, cum Smerdis regnum turbaret, non perinde evenit, neque eadem omni aetate magorum dignitas fuit: sapientes nihilominus et docti homines, vel Tullio teste, ex magorum disciplina prodierunt. Plato de magis praeclare existimavit, et magiam divini cultus ministram, Graeco sermone Θεῶν ἑραπειῶν dixit, in Alcibiade priore, quem locum sine ulla dubitatione respexit Laertius, quum scripsit, magos Deorum cultui, et sacrificiis, precibusque operam dare: Μάγους περὶ τῆς ἑραπειῆς Θεῶν διατρέξων, καὶ ἰσοσίας, καὶ εὐχάς, in prooemio hystoriae, qua vitae Philosophorum continentur. Ex Platone repetit Apuleius, utriusque suffragator, et antiqui moris haud imperitus, pueros sane in Persia regios, magorum disciplinis erudiri solitos, in apologia I. quam pro se ipso scripsit, testatus. Assentiuntur Porphyrius, Hesychius et Suidas, quorum ille magos describit, tanquam περὶ τὸ Θεῶν σοφῶς, καὶ τέττα ἑξατόντας, ille Θεολόγους, καὶ Θεοσεβεῖς καὶ ἱερεῖς, hic Φιλοσόφους καὶ Φιλοθέους interpretatur. Novissime Phavorinus hos tales idoneos auctores, speciatim Suidam secutus, Philosophos et theologos nominavit. Libens praetereo Philonem, qui magos vocat naturae investigatores, τὰ φύσει ἔργα διερευνωμένους, quos alii sacerdotum nomine cohonestant. Horum posteri divitias animi in lucro posuerunt, et excelsa mentem praediti, divinitusque excitati, Regis nuper nati causam non deseruerunt, et ab Oriente profecti, dona Rege digna attulerunt. Idcirco ex Persia, quae Orientem versus Iudaeam spectat, egressi, aperuerunt thesauros, et in oculis conspectuque matris munera exposuerunt. Perspicua et coelo demissa verba rem confirmant: ἀπὸ ἀνατολῶν, consuetudine Graecorum, saepe numeros permutantium, quando nomine multitudinis rem unam ac singularem notant. Sententia divini scriptoris est, ἀπὸ ἀνατολῆς, id est, ἀπὸ ἀνατολικῆς χώρας, sigillatim ἀπὸ τῆς Περσίδος. Nihilominus exponunt Clemens Alexandrinus Strom. l. I. Basiliius homil. XXV. de humana Christi nativitate, Cyrillus Alex. hom. IV. in Esaiam, Chrysofomus hom. VI. et VII. in Matth. Dissentiunt equidem Iustinus

51
110
120
Martyr, et qui hunc sequitur patrum Latinorum antiquissimus, Tertullianus Afer, tum Epiphanius, et inter eos multi, qui patrum memoria scripserunt, Baronius, et Cornelius a Lapide, quippe qui ex Arabia profectos arbitrantur. Nam etsi aromata in Arabia, praesertim felici, cumulate proveniunt, auctoribus Herodoto, Diodoro et Ctesia, horumque testimoniis subnixo Tzetze, *qui Chil. VIII. v. 987.* Arabiam ἀρώματα ἐκπνέουσαν laudat, tamen nihil vetat pro patria Magorum Persia propugnare. Etenim una tellus non gignit omnia, tantum abest, ut sufficere cuncta et suppeditare possit, ut quoque aromata etiannum aliunde inferantur. Sed haec mittam, quando exquirendum restat, quorsum iverint et venerint incitapitate sapientes, qui Hierosolymam ingressi, Bethlehemum, ducē stella, quam supra naturae vires in aëre Deus suspenderat, perrexerunt. Ibi finem terminumque itineris habuerunt, et dudum expectato salutis vindici se exhibuerunt, in vrbe nimirum, non in suburbio, ἐν Βηθλεέμ, ἐν τῇ πόλει, non ἐγγὺς πόλεως, neque ἐν περὶ αἰείω, ut plerique fabulas narrant, et mire tricantur. Illud vero difficile explicatu est, quemadmodum stellae indicio moveri potuerint ad inquirendum infantem puerum, servandi generis humani causa nuper natum. Non humana id ope, sed Dei afflatu contigit, cum stellam, vel potius aliquid stellae simile extra naturae ordinem aspicerent, et Numinis revelatione excitati in viam se darent, nec spe inveniendi frustrarentur. Paulo confiditior fuit Hieronymus, qui magos arte astrologiae putat fuisse adiutos, ut nativitatem Christi explorarent. Sed nulla eam ratio percipere, nedum investigare potuit, cum omnes naturae vires excederet, et plena divini miraculi nativitas esset, quod recte cum animo reputavit Leo Magnus, in *Epiphan. serm. I.* De stella nihil addo, et in Basilii, qui fratre Gregorio caurior fuit, sententia acquiesco. Nazianzenus ἀστὴρ ἡ γήμενον appellavit, propter similitudinem, quam cum stella habuit, significandam. *Orat. I.* Recte in hanc rem scripsit, quem paulo ante laudavi, Basilius. ἰδοὺς πᾶν ὄντων ἀστέρων τὴν βασιλικὴν γένησιν ἐσημαίνε, in *homil. cit. de nativitate Christi.* Legendus hic omnino est Chalcidius, ex schola Platonis Philosophus, qui meminit stellae cuiusdam insolitae, quae descensum Dei ad servandos mortales factum praenunciavit Chaldaeis, quibus finitimi erant Persarum Magi. in *Comment. in Timaeum.* Venithic in mentem, quod legi in factis *martyrum*, stellam praecursum viris, in Dei amore cultuque defixis, et in conquirendis *martyrum* reliquiis, ut terrae mandarentur, occupatis: in *passione Tarachi, Probi et Andronici.* Verum satis dixi de magis, qui non male negligenter quae res optimas curarunt, et Philosophi, Astrologi, ac Theologi etiam nuncupati sunt, quoniam in his talibus disciplinis operam, studium, laborem posuerunt, quales Philo et Porphyrius collaudant. Arcemus ergo et odimus magos, fraudum malignos artifices, quos Graeci γήθησιν καὶ κακοποιήθησιν appellant, quosque reprehendit Irenaeus, *lib. I. adversus haeres.* Vbi magiae nomine *periergiām* comprehendit, improbas artes intelligens: mendose *pariergiām* scribunt. Graecam vocem usurpavit Eusebius *l. IV. H. E. c. 7.* Praeivit divinus scriptor *Act. XIX. 19.* Cyrillus Hierosolymitanus κακοποιήθησιν nominat, quibus etiam divinae veritatis hostes utebantur. *Cateches. mystagog. I. Epiphanius haer. LXVI.* Haec est illa magia, quam Plinius *fradulentis simam artium* dixit, *Hist. Nat. lib. xxx. c. 1.* Quam detestantur boni omnes et docti, atque in vera sapientiae officina versantur, quos nulla calamitas de praefidio deiicit, multo minus in discrimen famae adducit. Talis enim est Sapientis animus, ut non frangatur iniuriis temporum, nec paupertate eius gloria imminuat. Ad Vos haec dirigit oratio, LITERATI CIVES, et CANDIDATI, virtutis et doctrinae laude florentes. Erigite, quaeso, animos ad summa honorum praemia, quae constituto tempore impertiar, capeffenda. Promitto Vobis, quae non exolecent, ornamenta: neque enim me ratio promissi, neque Vos spes adipiscendi honoris fallent. Cetera felicitate mentiuntur et fluxa sunt, vera et perennis felicitas tranquillitate animi, et suavitate literarum continetur. P. P. Vitemburgae Saxonum, Ipso Epiphaniarum solemnī Sacro, A. R. S. c. 1700.

x 3047916

VD 18

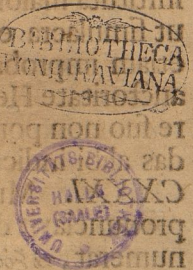
110

De Magis. apud Veleres
Fh. 16.
Q. D. B. V.

HC
1206

**CONRADVS SAMVEL
SCHVRFLEISCHIVS,
DECANVS
ORDINIS, IN ACADEMIA VI-
TEMBERGENSI
SAPIENTIAE ET LITERARVM STVDIA
MVNERIS PVBLICI FIDE ET CVRA
COMPLECTENTIS,
CIVIBVS OPTIMIS,
ARTIVM INGENVARVM
CANDIDATIS**

S. P. D.

V I T E M B E R G A E ,
T Y P I S C H R I S T I A N I S C H R O E D T E R I , A C A D E M . T Y P O G R .

